

สาขาวิชาวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

การสอนเสริมครั้งที่ 2
หน่วยที่ 8 - 15

เอกสารโสตทัศนศึกษา

33303

นโยบายสาธารณะและการวางแผน Public Policy and Planning

สงวนลิขสิทธิ์

เอกสารโสตทัศนศึกษา นโยบายสาธารณะและการวางแผน การสอนเสริมครั้งที่ 2
จัดทำขึ้นเพื่อเป็นบริการแก่นักศึกษาในการสอนเสริม

จัดทำต้นฉบับ : คณะกรรมการกลุ่มผลิตชุดวิชา

บรรณาธิการ/ออกแบบ : หน่วยผลิตสื่อสอนเสริม ศูนย์โสตทัศนศึกษา
สำนักเทคโนโลยีการศึกษา

จัดพิมพ์ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พิมพ์ครั้งที่ 1 ภาค 1/2562 พิมพ์ใหม่

แผนการสอนเสริม

ครั้งที่ 2

การสอนเสริมชุดวิชา 33303 นโยบายสาธารณะและการวางแผน

การสอนเสริมครั้งที่ 2 หน่วยที่ 8 – 15

รายชื่อหน่วยที่สอนเสริม

หน่วยที่ 8	ความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายสาธารณะ แผน และโครงการ
หน่วยที่ 9	ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการวางแผนพัฒนา
หน่วยที่ 10	การวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา
หน่วยที่ 11	การศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ
หน่วยที่ 12	การวางแผน การดำเนินงาน และการควบคุมโครงการ
หน่วยที่ 13	การติดตามและประเมินผลโครงการ
หน่วยที่ 14	แผนและโครงการในประเทศไทย
หน่วยที่ 15	ระบบสารสนเทศกับกระบวนการนโยบายสาธารณะและการวางแผน

ประเด็นการสอนเสริม

1. ความสัมพันธ์ระหว่างนโยบาย แผน และโครงการ
2. ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการวางแผนพัฒนา
3. การวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา
4. การศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ
5. การวางแผน การดำเนิน การควบคุมโครงการ
6. การติดตามและประเมินผลโครงการ
7. แผนและโครงการในประเทศไทย
8. ระบบสารสนเทศกับกระบวนการนโยบายสาธารณะและการวางแผน

แนวคิด

1. แผนเป็นผลผลิตของการวางแผน และถือเป็นกลไกหนึ่งในการนำนโยบายไปปฏิบัติ นโยบาย แผน และโครงการมีความสัมพันธ์ในเชิงโครงสร้าง เพราะแผนและโครงการถือเป็นส่วนหนึ่งของนโยบาย วัตถุประสงค์ของนโยบายจะเป็นตัวกำหนดวัตถุประสงค์ของแผน ในขณะที่วัตถุประสงค์ของแผนก็เป็นสิ่งกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ นโยบาย แผน และโครงการมีความสัมพันธ์กันในเชิงการบริหาร และยังมีการใช้กระบวนการบริหารที่เหมือน ๆ กัน

2. ทฤษฎีการพัฒนาจำแนกได้ 3 ทฤษฎีหลัก คือ ทฤษฎีภาวะทันสมัย ทฤษฎีพึ่งพา และทฤษฎีความเป็นพื้นฐาน ส่วนแนวทางการพัฒนาแบ่งเป็นแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจ การพัฒนาสังคม และการพัฒนาเมือง และชนบท การวางแผนพัฒนาเป็นการกำหนดแนวทางในการปรับปรุงคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้นทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา การสาธารณสุข สิ่งแวดล้อม และอื่นๆ แนวการพัฒนาตามสาขา ได้แก่ แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจและแนวทางการพัฒนาสังคม และแนวทางการพัฒนาตามพื้นที่ ได้แก่ แนวทางการพัฒนาเมืองและแนวทางการพัฒนาชนบท

3. การวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเป็นกระบวนการกำหนดทิศทางการดำเนินงานในอนาคต มุ่งประกอบที่สำคัญ ได้แก่ วิสัยทัศน์ พันธกิจ จุดมุ่งหมาย ยุทธศาสตร์ แนวทางการพัฒนาและเป้าประสงค์ การวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเริ่มจากการเตรียมการ การเก็บรวบรวมข้อมูลปัญหาสำคัญ การวิเคราะห์จุดอ่อนจุดแข็ง โอกาสและภัยคุกคาม การกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจ การกำหนดเป้าหมาย และค่านิยมในการดำเนินยุทธศาสตร์

4. การศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ คือ การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประเด็นต่างๆในโครงการ เพื่อตัดสินความคุ้มค่าและเหมาะสมของโครงการ ประกอบด้วย 1) ด้านการตลาด 2) ด้านการเงิน 3) ด้านเทคนิค 4) ด้านเศรษฐกิจ 5) ด้านสังคม และ 6) ด้านสิ่งแวดล้อม

5. การวางแผนเพื่อดำเนินโครงการที่ดีจะช่วยให้มีโอกาสเกิดผลสำเร็จเกินครึ่ง และช่วยลดความเสี่ยงที่เกิดขึ้น การดำเนินงานและการควบคุมโครงการเกี่ยวกับการปฏิบัติและบังคับหรือใช้กลยุทธ์ต่าง ๆ ให้เกิดผลสำเร็จทั้งเชิงคุณภาพและปริมาณ ในขั้นนี้จึงต้องจัดการในเรื่องเวลา คุณภาพ และต้นทุน

6. การติดตามผลโครงการ หมายถึง การเก็บรวบรวม บันทึกและรายงานข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของโครงการในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือทุกเรื่องที่อยู่จัดการหรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับโครงการ ต้องการรู้ การประเมินผลโครงการเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวกับการวัดและตัดสินใจเกี่ยวกับผลการปฏิบัติโครงการ มีความสำคัญต่อผู้จัดการโครงการในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการว่าจะปรับปรุง แก้ไข ยุติ หรือยกเลิกโครงการ

7. แผนและโครงการของประเทศไทยแบ่งออกเป็น 4 ระดับคือ ระดับนานาชาติ ระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับท้องถิ่น องค์การภาครัฐของไทยได้พยายามประยุกต์หลักการ แนวคิด และเทคนิคต่างๆ มาใช้ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาการบริหารแผนงานและโครงการของไทยหลายประการ ได้แก่ การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี การกำหนดกลุ่มภารกิจในการบริหารองค์การภาครัฐ การกำหนดให้มีแผนการบริหารราชการแผ่นดิน และการบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์

8. ระบบสารสนเทศหมายถึงระบบที่รวบรวม ประมวล เก็บรักษา และเผยแพร่ เพื่อใช้ในการวางแผน การพัฒนาการตัดสินใจ การประสานงาน และควบคุมการดำเนินงาน มีประโยชน์ช่วยสนับสนุนการทำงานและ ช่วยให้การตัดสินใจในขั้นตอนต่างๆ ของนโยบายสาธารณะและการวางแผน ระบบสารสนเทศมีบทบาทสำคัญใน การสนับสนุนการกำหนดนโยบาย การนำนโยบายไปปฏิบัติ และการประเมินผลนโยบาย นอกจากนั้นยังมีบทบาท ในการวางแผนกลยุทธ์ระยะยาว การวางแผนบริหาร และการวางแผนปฏิบัติการ

วัตถุประสงค์

เมื่อรับการสอนเสริมแล้วนักศึกษาสามารถ

1. อธิบายและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างนโยบาย แผน และโครงการได้
2. อธิบายและวิเคราะห์ทฤษฎี แนวทางการพัฒนาแนวทางการวางแผนพัฒนาได้
3. อธิบายแนวคิด องค์ประกอบ วิธีการและเทคนิคการวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาได้
4. อธิบายการศึกษาความเป็นได้ของโครงการด้านต่างๆได้
5. อธิบายแนวคิดการวางแผน การดำเนินงาน และการควบคุมโครงการได้
6. อธิบายการติดตามผล การประเมินผลโครงการ และประยุกต์ใช้กรณีตัวอย่างในการประเมินผลโครงการได้
7. อธิบายความเบื้องต้น ปัญหา การพัฒนาแผนและโครงการในประเทศไทยได้
8. อธิบายแนวคิดและบทบาทของระบบสารสนเทศกับกระบวนการนโยบายสาธารณะและการวางแผนได้

กิจกรรมการสอนเสริม

1. ประเมินผลก่อนการสอนเสริม
2. สรุปสาระสังเขปของประเด็นที่ 8 - 15
3. เปิดโอกาสให้นักศึกษาที่เข้ามารับการสอนเสริมซักถามปัญหา
4. ประเมินผลหลังการสอนเสริม

รายชื่อหน่วยการสอน

ชุดวิชา 33303 นโยบายสาธารณะและการวางแผน

1. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะ
2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนโยบายสาธารณะ
3. การวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ
4. การกำหนดนโยบายสาธารณะ
5. การนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ
6. การประเมินผลนโยบายและการพัฒนานโยบายสาธารณะ
7. ปัญหาและแนวทางพัฒนานโยบายสาธารณะในประเทศไทย
8. ความสัมพันธ์ระหว่างนโยบาย แผน และโครงการ
9. ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการวางแผนพัฒนา
10. การวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา
11. การศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ
12. การวางแผน การดำเนิน การควบคุมโครงการ
13. การติดตามและประเมินผลโครงการ
14. แผนและโครงการในประเทศไทย
15. ระบบสารสนเทศกับกระบวนการนโยบายสาธารณะและการวางแผน

หน่วยที่ 8

ความสัมพันธ์ระหว่างนโยบาย แผน และโครงการ

ไสตท์ศน์ # 8.1 การวางแผน

การวางแผน

- วางแนวทางและวิธีการบริหารและดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

โครงการ

- กลุ่มของงานที่มีความชัดเจนเป็นรูปธรรม

การวางแผนตามระดับของแผน

1) การวางแผนมหภาค

2) การวางแผนจุลภาค

2.1 แผนรายสาขา

2.2 แผนโครงการ

หลักการวางแผน

1. ความเฉพาะเจาะจง (Specific: S)	8. หลักความเห็นพ้อง (Agreement: A)
2. ความสามารถวัดได้ (Measurable: M)	9. หลักความต้องการ (Need: N)
3. ความสำเร็จได้ (Achievable: A)	10. หลักความจำเป็น (Necessary: N)
4. ความมีเหตุผล (Reasonable: R)	11. หลักการบูรณาการ (Integration: I)
5. กรอบเวลา (Time-frame: T)	12. หลักความทันสมัย (Newly: N) : ตามสถานการณ์
6. การมีส่วนร่วมและการเตรียมการ
(Participation and Preparation: P)	13. หลักการกำหนดวัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย
(Goal: G)
7. การนำ (Leading: L)	

ไสตท์ศน์ # 8.2

ความสัมพันธ์ด้านโครงสร้างของนโยบาย แผน และโครงการ

ความสัมพันธ์ด้านโครงสร้างของนโยบาย แผน และโครงการ

- นโยบาย แผน และโครงการมีความสัมพันธ์กันเชิงโครงสร้างในแนวดิ่ง ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ตามลำดับชั้นลดหลั่นกันลงมาจากนโยบายสู่แผน จากแผนสู่โครงการ โดยภายในหนึ่งนโยบายจะประกอบด้วยแผนหลายแผน และภายในหนึ่งแผนก็จะประกอบด้วยโครงการหลายโครงการ

ไสตท์ศน์ # 8.3

ความสัมพันธ์ด้านโครงสร้างของแผนภายใต้นโยบายเดียวกัน

ความสัมพันธ์ด้านโครงสร้างของแผนภายใต้นโยบายเดียวกัน

- แผนภายใต้นโยบายเดียวกันจึงมีความสัมพันธ์กันในแนวนราบที่แต่ละแผนต่างต้องสนับสนุนซึ่งกันและกัน เพื่อช่วยเอื้อหรือสนับสนุนต่อผลสำเร็จของนโยบาย
- โครงการต่าง ๆ ก็ต้องปฏิบัติการอย่างสัมพันธ์กัน และมีลักษณะเป็นความสัมพันธ์ในแนวนราบหรือแนวนอนซึ่งก็เพื่อช่วยสนับสนุนการบริหารและดำเนินงานของแผน

ไสตท์ศน์ # 8.4

ความสัมพันธ์ด้านวัตถุประสงค์และผลงานของนโยบาย แผน และโครงการ

ความสัมพันธ์ด้านวัตถุประสงค์และผลงานของนโยบาย แผน และโครงการ

- วัตถุประสงค์ของนโยบายจะถูกแปลงมาเป็นวัตถุประสงค์ของแผน และวัตถุประสงค์ของแผนก็จะแปลงมาเป็นวัตถุประสงค์ของโครงการ เมื่อนำไปสู่การปฏิบัติแล้วผลงานที่เกิดขึ้นก็จะสัมพันธ์กันด้วย

ไสตท์ศน์ # 8.5

ความสัมพันธ์ด้านการบริหารของโครงการภายใต้แผนเดียวกัน

ความสัมพันธ์ด้านการบริหารของโครงการภายใต้แผนเดียวกัน

- โครงการแต่ละโครงการภายใต้แผนเดียวกันต่างใช้กระบวนการบริหารโครงการที่คล้าย ๆ กัน โดยมี การวางแผนโครงการ การจัดองค์การโครงการ การนำโครงการ และการควบคุมโครงการ โครงการเหล่านั้นยังมีการประสานงานโครงการเชื่อมโยงกันเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จของแผนร่วมกันด้วย

หน่วยที่ 9

ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการวางแผนพัฒนา

โสตทัศน์ # 9.1 ทฤษฎีการพัฒนา

ทฤษฎีการพัฒนา

1. **ทฤษฎีภาวะทันสมัย (Modernization)** : มุ่งความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ การพัฒนาอุตสาหกรรม การพัฒนาเมือง และได้รับความช่วยเหลือจากประเทศที่พัฒนา
2. **ทฤษฎีพึ่งพา (Dependency)** : เป็นทฤษฎีแนววิพากษ์แย้งทฤษฎีภาวะทันสมัย ต้องพึ่งพาตนเองและทรัพยากรภายในประเทศให้มากที่สุด
3. **ทฤษฎีความจำเป็นพื้นฐาน** : ตอบสนองความจำเป็นพื้นฐานและความต้องการของประชาชน ให้มีความสำคัญกับการพัฒนาชนบทและเกษตรกรรม

โสตทัศน์ # 9.2 แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

1. การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแบบเสรีนิยม เน้นบทบาทของเอกชน
2. การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแบบสังคมนิยม เน้นให้รัฐเป็นผู้ทำหน้าที่พัฒนาเพื่อให้เกิดความเสมอภาค
3. การพัฒนาเศรษฐกิจแบบผสม เน้นบทบาทของรัฐและเอกชนในการพัฒนา เอกชนจะมีบทบาทในกิจกรรมที่ไม่มีผลกระทบต่อส่วนรวมในวงกว้าง

ไสตท์ศน์ # 9.3 แนวทางการพัฒนาเมือง

แนวทางการพัฒนาเมือง

1. การพัฒนาเมืองตามแนวทางการเมือง มุ่งจัดโครงสร้าง กระบวนการ พหุกิจกรรมของเมือง
2. การพัฒนาเมืองตามแนวทางเศรษฐกิจ มุ่งหาคำตอบเกี่ยวกับเศรษฐกิจของเมือง การลงทุน โครงสร้างพื้นฐาน
3. การพัฒนาเมืองตามแนวทางสังคม มุ่งแก้ปัญหาคุณภาพชีวิต: การศึกษา สาธารณสุข

ไสตท์ศน์ # 9.4 แนวทางการพัฒนาชนบท

แนวทางการพัฒนาชนบท

1. การพัฒนาชนบทโดยรัฐ
2. การพัฒนาชนบทโดยประชาชนและองค์กรพัฒนาเอกชน
3. การพัฒนาชนบทแบบผสมผสาน : รัฐและประชาชนมีบทบาทร่วมกัน

ไสตท์ศน์ # 9.5 การวางแผนพัฒนา

การวางแผนพัฒนา

การกำหนดแนวทางในการปรับปรุงคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้นทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา การสาธารณสุข สิ่งแวดล้อม และอื่นๆ

ไสตท์ศน์ # 9.6 วิวัฒนาการของการวางแผนพัฒนา

วิวัฒนาการของการวางแผนพัฒนา

- ชัดเจนหลังสงครามโลกครั้งที่สอง โดยอดีตสหภาพโซเวียต
- ในประเทศไทยในสมัยที่จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ โดยใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับแรก เน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

การวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจ

- ระดับของแผน : 1) มหภาค และ 2) รายสาขา
- วิธีการ: ศึกษาข้อมูลในอดีต ใช้ตัวแบบการวางแผน
- กระบวนการ:
 1. การศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูล
 2. การกำหนดเป้าหมาย
 3. การวิเคราะห์เศรษฐกิจมหภาค
 4. การกำหนดยุทธศาสตร์และประเด็นทางเลือก
 5. การวิเคราะห์เปรียบเทียบและเลือกประเด็นทางเลือก
 6. การวางแผนปฏิบัติการ
 7. ปฏิบัติการ
 8. การติดตามและประเมินผล
- เน้นสร้างความเจริญเติบโต (รายได้ GDP สูงขึ้น) และรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ

การวางแผนพัฒนาสังคม

- **วัตถุประสงค์:** พัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดี สร้างความเป็นธรรมตอบสนองความต้องการ อิสระและเสรีภาพ
- **ระดับของแผน:** มหภาค มัชฌิมภาค : แปลงให้มีรายละเอียด จุลภาค : แนวทางการพัฒนาระดับพื้นที่
- **วิธีการวางแผน:**
 - 1) แบบบนลงล่าง
 - 2) แบบล่างขึ้นบน ตอบสนองความต้องการประชาชน
 - 3) แบบผสมผสาน
- **กระบวนการวางแผนพัฒนาสังคม:**
 1. การเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล
 2. การกำหนดเป้าหมาย
 3. การจัดทำรายละเอียดของแผน
 4. การปฏิบัติตามแผน
 5. การติดตามและประเมินผล

การวางแผนพัฒนาเมืองและชนบท

การวางแผนพัฒนาเมือง : ให้ความสำคัญ

1. ด้านเศรษฐกิจและสังคม
2. ด้านกายภาพ : การจัดรูปที่ดิน การฟื้นฟูเมือง
3. ด้านสิ่งแวดล้อม
4. ด้านประชากร

ขั้นตอน

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลและศึกษาปัญหา
2. การกำหนดเป้าหมาย
3. การจัดทำรายละเอียด
4. การปฏิบัติตามแผน
5. การติดตามและประเมินผล

การวางแผนพัฒนาชนบท :

ขั้นตอน

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลศึกษาปัญหา และสำรวจความต้องการ
2. การกำหนดเป้าหมาย
3. การจัดทำรายละเอียดของแผน
4. การปฏิบัติตามแผน
5. การติดตามและประเมินผล

หน่วยที่ 10

การวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

ไสตท์ศน์ # 10.1 การวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

การวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

- กระบวนการกำหนดทิศทางในอนาคต ทั้งนี้ ยุทธศาสตร์ที่กำหนดขึ้นจะต้องสอดคล้องกับศักยภาพขององค์การ

ไสตท์ศน์ # 10.2 ความสำคัญของการวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

ความสำคัญของการวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

1. กรอบทิศทาง
2. มุ่งไปสู่สภาพการณ์ที่ต้องการ
3. กำหนดทิศทางชัดเจน แน่นนอน เป็นรูปธรรม
4. จัดสรรทรัพยากรได้มีประสิทธิภาพ
5. เกิดความร่วมมือ

ไสตท์ศน์ # 10.3 วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์

- บรรลุจุดมุ่งหมาย
- ประหยัดในการใช้ทรัพยากร คุ่มค่า
- ลดความไม่แน่นอน
- เป็นเกณฑ์ในการควบคุมการดำเนินงาน
- เกิดนวัตกรรม
- พัฒนาแรงจูงใจ
- พัฒนาการแข่งขัน
- เกิดการประสานงานที่ดี

ไสตท์ศน์ # 10.4 ประโยชน์ของวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

ประโยชน์ของวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

1. บรรลุวิสัยทัศน์และจุดมุ่งหมาย
2. ประหยัด
3. ลดความไม่แน่นอน
4. เป็นเกณฑ์ในการควบคุม
5. เกิดนวัตกรรม
6. พัฒนาแรงจูงใจ
7. พัฒนาการแข่งขัน
8. เกิดการประสานงานที่ดี

ไสตท์ศน์ # 10.5 องค์ประกอบ

องค์ประกอบ

● วิสัยทัศน์ :ภาพอนาคต	● พันธกิจ
● จุดมุ่งหมาย	● ยุทธศาสตร์
● แนวทางการพัฒนา	● เป้าประสงค์

ไสตท์ศน์ # 10.6 กระบวนการ

กระบวนการ

- ทบทวนพันธกิจ กำหนดวัตถุประสงค์
- ตรวจสอบสภาพแวดล้อม
- การกำหนดยุทธศาสตร์
- การนำยุทธศาสตร์ไปปฏิบัติ
- การประเมินยุทธศาสตร์

ไสตท์ศน์ # 10.7 เทคนิคการวางยุทธศาสตร์การพัฒนา

เทคนิคการวางยุทธศาสตร์การพัฒนา

1. เทคนิคในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. เทคนิคการคัดเลือกและจัดลำดับความสำคัญของปัญหา
3. เทคนิคการวิเคราะห์ศักยภาพเพื่อประเมินสถานภาพขององค์กรในปัจจุบัน
4. เทคนิคการวิเคราะห์โอกาสและภัยคุกคามของสิ่งแวดล้อมภายนอก
5. เทคนิคการประเมินและวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน
6. เทคนิคการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนา
7. เทคนิคการกำหนดยุทธศาสตร์พื้นฐานของ พอร์ตเตอร์
8. BCG matrix

ไสตท์ศน์ # 10.8 เทคนิคการเก็บรวบรวมข้อมูล

เทคนิคการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การสัมภาษณ์
2. การสำรวจ
3. การใช้แบบสอบถาม
4. การศึกษาเอกสาร

ไสตท์ศน์ # 10.9 เทคนิคการคัดเลือกและจัดลำดับความสำคัญของปัญหา

เทคนิคการคัดเลือกและจัดลำดับความสำคัญของปัญหา

1. การคัดเลือกปัญหา/ความต้องการ
2. การจัดลำดับความสำคัญของปัญหา

ไสตท์สน์ # 10.10 เทคนิคการวิเคราะห์ศักยภาพเพื่อประเมินสถานภาพขององค์กรในปัจจุบัน

เทคนิคการวิเคราะห์ศักยภาพเพื่อประเมินสถานภาพขององค์กรในปัจจุบัน

เทคนิค SWOT analysis การวิเคราะห์ศักยภาพขององค์กรโดยประเมินปัจจัย/สภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร

1. การค้นหาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภัยคุกคาม จากการระดมความเห็น
2. นำมาจัดหมวดหมู่
3. คัดเลือกประเด็น จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภัยคุกคาม
4. เข้าตารางวิเคราะห์ เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนา

ไสตท์สน์ # 10.11 เทคนิคการวิเคราะห์ศักยภาพเพื่อประเมินสถานภาพขององค์กรในปัจจุบัน

เทคนิคในการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนา TOWS Matrix

1. การระบุจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และข้อจำกัด
2. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ กำหนดยุทธศาสตร์
 - 2.1 กลยุทธ์เชิงรุก (SO Strategy)
 - 2.2 กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST Strategy)
 - 2.3 กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO Strategy)
 - 2.4 กลยุทธ์เชิงรับ (WT Strategy)

ไสตท์สน์ # 10.12 เทคนิคการวิเคราะห์ศักยภาพเพื่อประเมินสถานภาพขององค์กรในปัจจุบัน

เทคนิคการวิเคราะห์โอกาสและภัยคุกคามของสิ่งแวดล้อมภายนอก (Environmental Threat and Opportunity Profile: ETOP)

- 1) สร้างตารางโดยแยกออกเป็น 2 สดมภ์ (Column)
- 2) ระบุผลกระทบของสภาพแวดล้อม
- 3) ประเมินผลกระทบของสภาพแวดล้อม :
 - 3.1 ผลกระทบในเชิงบวก (+)
 - 3.2 ผลกระทบในเชิงลบ (-)
 - 3.3 ไม่มีผลกระทบ (0)

ไสตท์ศน์ # 10.13 เทคนิคการประเมินและวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน

เทคนิคการประเมินและวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน

(Strategic Advantage Profile : SAP) (Strategic Advantage Profile : SAP)

1. สร้างตารางการวิเคราะห์ข้อได้เปรียบเชิงกลยุทธ์
2. ระบุผลกระทบของส่วนประกอบของสภาพแวดล้อม
3. ประเมินผลกระทบของส่วนประกอบของสภาพแวดล้อมภายใน

ไสตท์ศน์ # 10.14 เทคนิคการกำหนดยุทธศาสตร์พื้นฐานของพอร์เตอร์และ BCG matrix

เทคนิคการกำหนดยุทธศาสตร์พื้นฐานของพอร์เตอร์และ BCG matrix

ขอบเขตของเป้าหมาย (Target Scope)	ความได้เปรียบทางการแข่งขัน (Advantage)	
	ต้นทุนต่ำ (Low Cost)	ผลิตภัณฑ์ที่แตกต่างจากคู่แข่ง (Product Uniqueness)
เป้าหมายกว้าง (Broad)	ยุทธศาสตร์ผู้นำทางด้านราคา (Cost Leadership Strategy)	ยุทธศาสตร์สร้างความแตกต่าง (Differentiation Strategy)
เป้าหมายแคบ (Narrow)	ยุทธศาสตร์การเป็นผู้นำ ด้านต้นทุนต่ำ (Focus Strategy (low cost))	ยุทธศาสตร์การสร้าง ความแตกต่างเฉพาะด้าน (Focus Strategy (differentiation))

ที่มา: Porter (1998)

โสตทัศน # 10.15 เทคนิคการประเมินและวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน

เทคนิคการกำหนดยุทธศาสตร์พื้นฐานของพอร์ตเตอร์และ BCG matrix

● สถานการณ์ที่ 1 สถานการณ์ดวงดาว	<u>จุดแข็งและโอกาส</u>	ยุทธศาสตร์เชิงรุก
● สถานการณ์ที่ 2 สถานการณ์คำถาม	<u>จุดอ่อนและโอกาส</u>	ยุทธศาสตร์เชิงพัฒนา
● สถานการณ์ที่ 3 สถานการณ์สุนัข	<u>จุดอ่อนและอุปสรรค</u>	ยุทธศาสตร์แก้ปัญหา
● สถานการณ์ที่ 4 สถานการณ์แม่วัวนม	<u>จุดแข็งและอุปสรรค</u>	ยุทธศาสตร์ตั้งรับ

หน่วยที่ 11

การศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ

ไฮดรอสแตติกส์ # 11.1 การศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ

การศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ

การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตัดสินความคุ้มค่าและเหมาะสมของโครงการ ได้แก่

1. ด้านการตลาด
2. ด้านการเงิน
3. ด้านเทคนิค
4. ด้านเศรษฐกิจ
5. ด้านสังคม
6. ด้านสิ่งแวดล้อม

ไฮดรอสแตติกส์ # 11.2 การศึกษาความเป็นไปได้ด้านการตลาด

การศึกษาความเป็นไปได้ด้านการตลาด

การศึกษาความเป็นไปได้ด้านการตลาดเพื่อวิเคราะห์อุปสงค์และอุปทานของตลาดที่มีต่อโครงการ
ส่งผลโดยตรงการกำหนดขนาด ปริมาณและคุณภาพของผลผลิตครอบคลุมการศึกษา

1. การวิเคราะห์ผลิตภัณฑ์และตลาด
2. การวิเคราะห์อุปสงค์
3. การวิเคราะห์อุปทาน
4. การวิเคราะห์โอกาสตลาด

ไสตท์ศน์ # 11.3 ประเด็นสำหรับการศึกษาความเป็นไปได้ด้านการตลาด

ประเด็นสำหรับการศึกษาความเป็นไปได้ด้านการตลาด

1. แนวโน้มอุตสาหกรรม
2. ความต้องการของลูกค้า
3. ประเภทของตลาด
4. รูปแบบของฤดูกาล
5. สภาพการเติบโตของตลาด
6. ที่ตั้งของโครงการ
7. ตลาดที่เป็นเป้าหมาย
8. การเข้าถึงตลาด
9. ยอดขายผลิตภัณฑ์ของโครงการ
10. วิเคราะห์การแข่งขัน
11. การคาดคะเนจำนวนลูกค้าที่มีศักยภาพ
12. การออกแบบบรรจุภัณฑ์
13. การกระจายสินค้า
14. ลักษณะเฉพาะของผลิตภัณฑ์
15. ราคาของผลิตภัณฑ์
16. ส่วนแบ่งทางการตลาด

ไสตท์ศน์ # 11.4 การศึกษาความเป็นไปได้ด้านการเงิน

การศึกษาความเป็นไปได้ด้านการเงิน

การศึกษาความเป็นไปได้จะมุ่งเน้นด้านการเงินเพื่อเป็นการระบุต้นทุนและผลตอบแทนสำหรับตัดสินใจสนับสนุนโครงการ

- 1) เพื่อประเมินความสามารถในการทำกำไร
- 2) เพื่อประเมินแรงจูงใจ
- 3) เพื่อจัดให้มีแผนการเงินที่ดี
- 4) เพื่อประเมินขีดความสามารถในการบริหารการเงิน

ไสตท์ศน์ # 11.5 ต้นทุนและผลประโยชน์ทางการเงิน

ต้นทุนและผลประโยชน์ทางการเงิน

ต้นทุนทางการเงิน หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่จ่ายไปเพื่อการลงทุนและดำเนินโครงการ : ค่าใช้จ่ายคงที่และแปรผันโดยใช้ราคาในปีใดปีหนึ่งเป็นฐาน

ผลตอบแทนทางการเงิน หมายถึง รายรับที่เกิดจากการจำหน่ายผลผลิตของโครงการโดยตรง

การพิจารณาความเป็นไปได้ของโครงการทางการเงิน

1. มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) : มูลค่าสุทธิของต้นทุนและผลตอบแทนที่ปรับมูลค่าเงินตามเวลา
ความเป็นไปได้ทางการเงินค่า NPV มากกว่าศูนย์ ($NPV > 0$)
2. อัตราส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุน (B/C) : อัตราส่วนของผลตอบแทนและต้นทุนซึ่งปรับมูลค่าเงินแล้ว
ความเป็นไปได้ทางการเงิน ค่า B/C มากกว่าหนึ่ง ($B/C > 1$)
3. อัตราผลตอบแทน (IRR) : ค่าอัตราส่วนลด (r) ของโครงการที่ทำให้มูลค่าสุทธิเป็นศูนย์ ความเป็นไป
ได้ทางการเงิน ค่า IRR มากกว่าต้นทุนของเงินที่โครงการได้รับ เช่น โครงการกู้เงินจากสถาบันการเงินมีต้นทุน
เป็นดอกเบี้ย ร้อยละ 12 ต่อปี ค่า IRR ที่ยอมรับได้ต้องสูงกว่าร้อยละ 12 ต่อปี เป็นต้น
4. ผลตอบแทนในส่วนผู้ประกอบการ (ROE) : รายได้สุทธิทางบัญชีเป็นเครื่องวัดผลตอบแทนที่จะตกอยู่
กับเจ้าของโครงการ คำนวณโดยนำรายได้มาหารด้วยมูลค่าตามบัญชีโดยเฉลี่ยของส่วนผู้เป็นเจ้าของในโครงการ
โครงการ ความเป็นไปได้ทางการเงิน ค่า ROE มากกว่าต้นทุนของเจ้าของทุน

ไฮดรอสแตติกส์ # 11.7 การศึกษาความเป็นไปได้ด้านเทคนิค

การศึกษาความเป็นไปได้ด้านเทคนิค

การศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการด้านเทคนิคเพื่อเลือกกระบวนการผลิตที่เหมาะสม ตรวจสอบ
ความเหมาะสมของวิธีการดำเนินงาน เครื่องมือ และขนาดของโครงการเพื่อปรับปรุงให้สอดคล้องกับทรัพยากร
และเงื่อนไขของการดำเนินโครงการ

ไฮโดรคาร์บอน # 11.8 การศึกษาความเป็นไปได้ด้านเศรษฐกิจ

การศึกษาความเป็นไปได้ด้านเศรษฐกิจ

การศึกษาวิธีการและผลกระทบของการใช้ทรัพยากรของโครงการ เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงการใช้ทรัพยากรให้เกิดการสร้างสวัสดิการต่อสังคม การกระจายรายได้และการสร้างความเสมอภาค 6 ขั้นตอน

1. ทบทวนวัตถุประสงค์ ความสมเหตุสมผลทางเศรษฐกิจเบื้องต้น
2. ระบุต้นทุน ผลตอบแทนด้านเศรษฐกิจ
3. ประเมินมูลค่าต้นทุน ผลตอบแทน
4. เปรียบเทียบมูลค่าต้นทุน ผลตอบแทน
5. วิเคราะห์ความเสี่ยง
6. ประเมินต้นทุน ผลตอบแทนที่คิดเป็นมูลค่าตัวเงินไม่ได้

ไฮโดรคาร์บอน # 11.9 ต้นทุนที่ไม่ชัดเจน

ต้นทุนที่ไม่ชัดเจน : เกิดจากโครงการส่งผลกระทบต่อส่วนรวม ตัวอย่างเช่น โครงการก่อสร้างรถไฟฟ้า ต้นทุนที่ไม่ชัดเจน ได้แก่

1. **มลภาวะทางเสียง** รบกวนการพักผ่อนของประชาชน
2. **การขยายตัวของชุมชน** เกิดสภาพความแออัดของชุมชนเพิ่มขึ้น
3. **ร้านค้าบริเวณใต้ทางรถไฟ** มีรายได้จากการขายสินค้าลดลง จากปริมาณของผู้เดินทางโดยรถยนต์ลดลง

ไสตท์ศน์ # 11.10 การศึกษาความเป็นไปได้ด้านสังคม

การศึกษาความเป็นไปได้ด้านสังคม

การศึกษาผลลัพธ์ของโครงการในมิติด้านสังคม โดยประชาชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมเพื่อให้ทราบถึงสภาพของสังคมก่อนและหลังมีโครงการ แสวงหาแนวทางลดผลกระทบเชิงลบ เสริมพลังชุมชนและผู้ที่ได้รับผลกระทบมีพลังในการพึ่งพาตนเอง เพื่อให้โครงการมุ่งสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

1. การมีส่วนร่วมของประชาชน
2. การระบุทางเลือก
3. ศึกษาข้อมูลชุมชน
4. ระบุขอบเขต
5. วิเคราะห์และประเมินผลกระทบ
6. การกำหนดทางเลือก
7. การบรรเทาผลกระทบ
8. การติดตามผล

ไสตท์ศน์ # 11.11 การศึกษาความเป็นไปได้ด้านสิ่งแวดล้อม

การศึกษาความเป็นไปได้ด้านสิ่งแวดล้อม

การศึกษาผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม (Environment Impact Assessment: EIA)

- มีกฎหมายบังคับเป็นการเฉพาะ
- การศึกษาผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมที่ส่งผลต่อสิ่งแวดล้อม รวมถึงการเสนอมาตรการหลีกเลี่ยง บรรเทาผลกระทบเพื่อประเมินความเหมาะสมของโครงการ

ไสตท์ศน์ # 11.12 มาตรการบรรเทาและจัดการผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม

มาตรการบรรเทาและจัดการผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม

แนวทาง	ตัวอย่าง
1. การหลีกเลี่ยง (ควรพิจารณา ลำดับแรก)	โครงการก่อสร้างถนน สามารถเบี่ยงเส้นทางของถนนออกไป เพื่อไม่ให้กระทบต่อสิ่งสำคัญ
2. การทดแทน	โครงการก่อสร้างเขื่อน มีมาตรการปลูกป่าทดแทนในบริเวณอื่น
3. การลด	โครงการทางด่วน ทำกำแพงกันเสียงเพื่อไม่ให้เสียงจากรถยนต์ ไปรบกวนผู้พักอาศัย
4. การชดเชย	โครงการระบบบำบัดน้ำเสีย จ่ายค่าชดเชยให้กับประชาชนที่ได้ รับผลกระทบ

หน่วยที่ 12

การวางแผน การดำเนินงาน และการควบคุมโครงการ

โสตทัศน์ # 12.1 องค์การและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

องค์การและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

- องค์การภาครัฐ
- องค์การภาคเอกชน
- สถาบันการเงิน
- ปัจจัยภายนอก
- ประชาชนกลุ่มเป้าหมาย : ปัจจัยที่ทำให้เกิดการผลิตโครงการและได้รับผลกระทบจากโครงการ Public-Private Partnership (PPP) ดำเนินงานความร่วมมือระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชน เป็น “หุ้นส่วน” กัน

โสตทัศน์ # 12.2 เทคนิคการวางแผนเพื่อดำเนินโครงการ

เทคนิคการวางแผนเพื่อดำเนินโครงการ

- เทคนิคแผนภูมิแกนต์ (Gantt Chart)
- แผนภูมิไมล์สโตน (Milestone Chart)
- เทคนิคการวิเคราะห์เส้นทางวิกฤติ การวิเคราะห์ข่ายงาน (Network Analysis) : PERT (Program Evaluation and Review Technique) และ CPM (Critical Path Method)

โสตทัศน์ # 12.3 การจัดโครงสร้างองค์การ : แผนภูมิความสัมพันธ์ของตำแหน่งงาน

การจัดโครงสร้างองค์การ : แผนภูมิความสัมพันธ์ของตำแหน่งงาน

1. รูปแบบองค์การแบบเน้นหน้าที่
2. รูปแบบองค์การแบบเน้นโครงการ
3. รูปแบบองค์การแบบเมตริกซ์

โสตทัศน์ # 12.4 การบริหารทรัพยากรมนุษย์

การบริหารทรัพยากรมนุษย์

1. การสรรหาและการคัดเลือก
2. ทีมงานโครงการ
 - 2.1 ผู้จัดการโครงการบทบาทสำคัญในการตัดสินใจดำเนินโครงการ
 - 2.11 ฐานะผู้เร่งโครงการ (Project Expediter)
 - 2.12 ฐานะผู้ประสานงานโครงการ (Project Coordinator)
 - 2.13 ฐานะผู้สร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน (Project Confederation)
 - 2.14 ฐานะผู้จัดการทั่วไปของโครงการ (Project General Manager)
 - 2.2 ผู้ปฏิบัติงานโครงการ

โสตทัศน์ # 12.5 การควบคุมโครงการ

การควบคุมโครงการ

- การควบคุมเวลา (Time Control) : ติดตามตรวจสอบจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดโครงการ / ระหว่างการดำเนินโครงการ
- การควบคุมค่าใช้จ่าย (Cost Control)
- การควบคุมคุณภาพ (Quality Control)

1. ความเป็นมาของโครงการ
2. วัตถุประสงค์ของโครงการ
3. ขอบเขตโครงการ
 - 3.1 ด้านเป้าหมาย
 - 3.2 สถานที่
 - 3.3 วันเวลา
 - 3.4 เนื้อหาสาระ
4. ผลการดำเนินงาน
 - 4.1 ผลที่ได้ทั้งในเชิงปริมาณคุณภาพ
 - 4.2 ผลการใช้จ่ายงบประมาณ ระบุแหล่งงบประมาณและค่าใช้จ่ายตามประเภท
5. ผลการเก็บข้อมูลแบบประเมิน : ความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ...โดยหาค่าเฉลี่ยหรือค่าร้อยละ และการแจกแจงนับจากความคิดเห็น
6. สรุปผลและข้อเสนอแนะ
 - 6.1 สรุปผลตามเป้าหมาย
 - 6.2 สรุปผลความคิดเห็น
 - 6.3 ข้อเสนอแนะ

การเขียนรายงานผลควรคำนึงถึง **วัตถุประสงค์**ของการรายงานผล และ**คำนึงว่าผู้อ่านรายงานเป็นใคร**

[illegible]

หน่วยที่ 13

การติดตามและประเมินผลโครงการ

ไสตท์ศน์ # 13.1 การออกแบบการติดตามผลโครงการ

การออกแบบการติดตามผลโครงการ

1. ขั้นตอนกำหนดตัวชี้วัดและมาตรฐานปฏิบัติงาน

เน้นข้อมูลเก็บรวบรวมได้ง่าย ควรระบุข้อมูลที่จะถูกจัดเก็บให้ชัดเจน

2. ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 การกำหนดลักษณะของข้อมูล : การนับความถี่ เช่น จำนวนผู้ร้องเรียน ข้อมูลดิบ จัดลำดับเป็นตัวเลข การวัดตัวชี้วัด

2.2 การกำหนดเกณฑ์การวัดผลสำเร็จ : วิธีการประมาณค่าแบบร้อยละ 50-50 (เริ่มต้น)

วิธีการร้อยละ 0-100 วิธีการคิดผลงานเป็นสัดส่วน วิธีการคำนวณตามการใช้ปัจจัยนำเข้า

วิธีการติดตามขั้นตอนสำคัญหรือไมล์สโตน

2.3 การกำหนดวิธีการเก็บ : รายงานเป็นลายลักษณ์อักษร ตรวจเยี่ยม สังเกตการทำงาน

การประชุม การสนทนากับผู้ที่เกี่ยวข้อง จัดส่งทีมงานไปจัดเก็บข้อมูล

ไสตท์ศน์ # 13.2 การออกแบบการติดตามผลโครงการ

การรายงานติดตามผลโครงการกระทำได้ 2 วิธี

1. วิธีการรายงานด้วยการประชุม

2. วิธีรายงานด้วยเอกสาร

: รายงานประจำตามกำหนดเวลา พิเศษเฉพาะคราว วิเคราะห์เฉพาะเรื่อง

: รายงานที่เสนอต่อผู้บริหารระดับสูงขององค์กร เสนอต่อผู้ปฏิบัติงาน (รายละเอียดแต่ละงานและปัจจัยที่มีผลต่องาน)

: ประกอบด้วย เนื้อหาสถานการณ์ปัจจุบันโครงการ ความเบี่ยงเบน สาเหตุและผลกระทบ แนวโน้ม และข้อเสนอแนะในการปรับปรุง

การประเมินผลโครงการ

- การวัดและตัดสินใจผลการปฏิบัติ โดยเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ และมาตรฐานที่กำหนดไว้ :
ปรับปรุง แก้ไข ยุติ หรือยกเลิกโครงการ

- พัฒนาการการประเมินผลโครงการ

ระยะแรก	การประเมินผลความพยายาม
ระยะที่สอง	การประเมินผลผลิต
ระยะที่สาม	การประเมินผลตัวแบบชิป

- การประเมินผลโครงการแบบซัคแมน

ซัคแมน (Suchman) วิธีการประเมินผลโครงการที่ไม่ถูกต้อง

1. แบบตบตา
2. แบบพักชีโรยหน้า : ปกปิดความผิด
3. แบบระเบิดไต้ฝุ่น
4. แบบวางท่า
5. แบบผัดวันประกันพรุ่ง
6. แบบแทนที่

- การประเมินผลโครงการแบบโพซาแวกและแคร์เรย์

โพซาแวก (Posavac) และแคร์เรย์ (Carey) การประเมินผลโครงการ 4 ประเภท

1. ความต้องการ : เช่น ปัจจัยสังคมวิทยาเศรษฐกิจชุมชน
2. กระบวนการ : เช่น กิจกรรมประเมินความต้องการฝึกอบรมมีหรือไม่ อย่างไร เป็นต้น
3. ผลที่ตามมา
4. ประสิทธิภาพ

ไสตท์ศน์ # 13.4 รูปแบบการประเมินผลโครงการ

รูปแบบการประเมินผลโครงการ

- ตามระยะเวลา 3 รูปแบบ ได้แก่ ก่อนการดำเนินงาน ระหว่างการดำเนินงาน และเมื่อสิ้นสุดการดำเนินงาน
- ตามความต้องการใช้ประโยชน์ การประเมินผลความก้าวหน้า (Formative Evaluation) : ดำเนินการตามแผนหรือไม่ การประเมินผลสรุป (Summative Evaluation)

ไสตท์ศน์ # 13.5 กระบวนการประเมินผลโครงการ

กระบวนการประเมินผลโครงการ

- ขั้นตอนกำหนดบุคคลที่เกี่ยวข้อง
- ขั้นตอนสำรวจและเตรียมการเบื้องต้น
- ขั้นตอนตัดสินใจที่จะมีการประเมินผลหรือไม่
- ขั้นตอนเก็บรวบรวมข้อมูล
- ขั้นตอนกำหนดวิธีการดำเนินการ
- ขั้นตอนจัดทำรายงาน

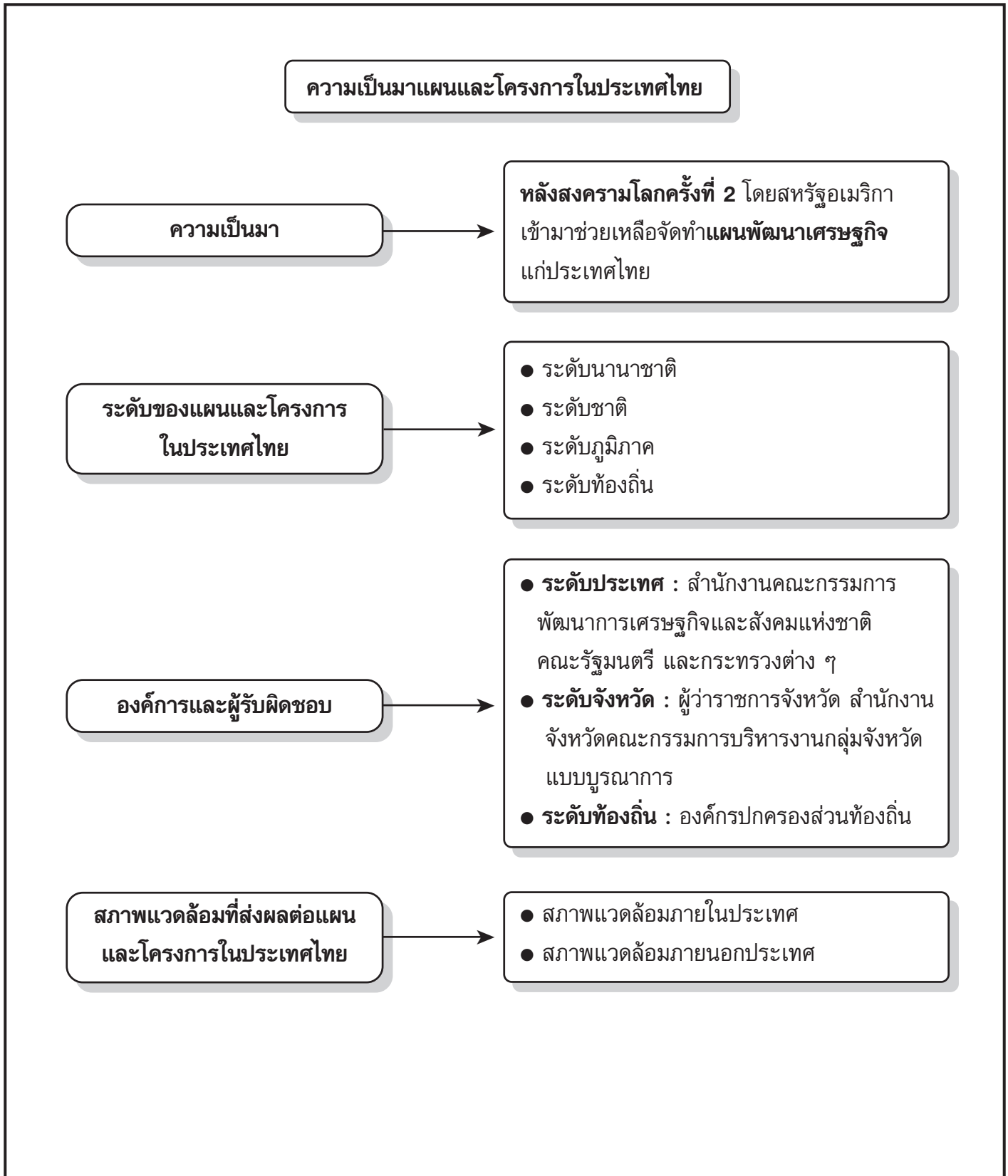
ไสตท์ศน์ # 13.6 เทคนิคการประเมินผลโครงการ

เทคนิคการประเมินผลโครงการ

- เทคนิคการประเมินแบบตัวแบบชิป (CIPP Model) หรือแบบรวมหมดเป็นเทคนิคหนึ่งของการประเมินผลเชิงตัดสินใจที่มุ่งจะประเมินผลในเรื่องต่างๆ ได้แก่ ประเมินผลสภาวะแวดล้อม ประเมินผลปัจจัยนำเข้า ประเมินผลกระบวนการ และประเมินผลผลิตของโครงการ

หน่วยที่ 14
แผนและโครงการในประเทศไทย

ไสตท์ศน์ # 14.1 **ความเป็นมาแผนและโครงการในประเทศไทย**

ไสตท์ศน์ # 14.2 ปัญหาเกี่ยวกับการจัดโครงสร้างองค์การและระบบบริหารแผนงานและโครงการในประเทศไทย

ปัญหาเกี่ยวกับการจัดโครงสร้างองค์การและระบบบริหารแผนงานและโครงการในประเทศไทย

1. การจัดองค์การแยกเป็นส่วนๆ
2. ระบบการประสานงาน : ระหว่างกระทรวง กรมต่างๆ
3. ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริหารแผนงานและโครงการ : ที่ปรึกษาให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดทำแผนที่ถูกต้อง
4. ความพอเพียงของทรัพยากร

ไสตท์ศน์ # 14.3 การบริหารแผนงานและโครงการในระบบราชการ มีปัญหาเกี่ยวกับการประสานงานในทุกระบบ

การบริหารแผนงานและโครงการในระบบราชการ มีปัญหาเกี่ยวกับการประสานงานในทุกระบบ

1. ระหว่างหน่วยงานกลางด้านแผนงาน แผนเงิน แผนคนและการควบคุม ดูแลการเบิกจ่ายเงิน
2. ระหว่างหน่วยงานกลางกับส่วนราชการระดับกระทรวง กรม และจังหวัด
3. ระหว่างกระทรวงกับส่วนราชการระดับกรมในสังกัดกระทรวงเดียวกัน
4. ระหว่างกระทรวงและกรมต่างๆ ทั้งหมด
5. ระหว่างหน่วยงานภายในกรมเดียวกัน
6. ระหว่างหน่วยงานภายในสำนักหรือกองเดียวกัน

ไสตท์ศน์ # 14.4 ปัญหาเกี่ยวกับแผนงานและโครงการในประเทศไทย

ปัญหาเกี่ยวกับแผนงานและโครงการในประเทศไทย

ปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะนโยบาย

ขนาดของการเปลี่ยนแปลงตามแผนงานและโครงการ ระดับความเห็นพ้องต้องกันในวัตถุประสงค์ ผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคม ความสอดคล้องกับค่านิยม ประสบการณ์ที่ผ่านมา ความต้องการของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ความชัดเจนที่มองเห็นได้ของผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากแผนงาน และโครงการ

ปัจจัยเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของแผนงานและโครงการ

ความชัดเจน ความสอดคล้องต้องกันของวัตถุประสงค์ ความยากง่ายในการรับรู้ถึงวัตถุประสงค์ ดัชนีชี้วัดความสำเร็จ ความชัดเจนและเที่ยงตรงของข้อมูลข่าวสารที่สื่อถึงผู้ทำหน้าที่ใน การบริหาร แผนงานและโครงการ

ปัจจัยแวดล้อมทางการเมือง

การได้รับความสนับสนุนจากภาคธุรกิจเอกชน ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง สื่อมวลชน กลุ่มผลประโยชน์ บุคคลสำคัญในรัฐสภา รัฐบาล ชนชั้นนำ กลุ่มอาชีพที่มีอิทธิพลในสังคม

ไสตท์ศน์ # 14.5 การพัฒนาการบริหารแผนงานและโครงการในประเทศไทย

การพัฒนาการบริหารแผนงานและโครงการในประเทศไทย

- การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี
- การกำหนดกลุ่มภารกิจในการบริหารองค์กรภาครัฐ
- การกำหนดให้มีแผนการบริหารราชการแผ่นดิน
- การบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ : แผนกลยุทธ์ขององค์กร

หน่วยที่ 15

ระบบสารสนเทศกับกระบวนการนโยบายสาธารณะและการวางแผน

โสตทัศน์ # 15.1 ระบบสารสนเทศ

ระบบสารสนเทศ

- **ข้อมูล** : ข้อมูลดิบที่ยังไม่ผ่านการประมวลผล
 - **สารสนเทศ** : ข้อมูลที่ผ่านการประมวลผลเพื่อให้มีความหมายและเกิดคุณค่าสำหรับผู้ใช้
 - **ความรู้** : สารสนเทศที่ใช้ในการทำงานหรือแก้ปัญหา
 - **สารสนเทศที่ดี** : รูปแบบชัดเจน เนื้อหา (สำคัญที่สุด) ถูกต้อง น่าเชื่อถือ ตรวจสอบได้ เวลาเป็นปัจจุบัน กระบวนการมีความสามารถในการเข้าถึง มีส่วนร่วม
 - **ระบบสารสนเทศ** : รวบรวม ประมวล เก็บรักษา และเผยแพร่ เพื่อวางแผน ประสานงาน และควบคุมการดำเนินงาน ช่วยให้การตัดสินใจในขั้นตอนต่างๆ ของนโยบายสาธารณะและการวางแผน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
- : ประกอบด้วย ฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ ฐานข้อมูล เครือข่าย บุคลากรที่เกี่ยวข้อง และกระบวนการวิธีการในการทำงาน

โสตทัศน์ # 15.2 ประเภทของระบบสารสนเทศ

ประเภทของระบบสารสนเทศ

- **ระบบสารสนเทศแบบประมวลธุรกรรม** ประมวลผลงานประจำสำหรับผู้ปฏิบัติงาน เช่น การคิดคำนวณทางคณิตศาสตร์
- **ระบบสารสนเทศสำหรับการจัดทำรายงาน** : จัดทำรายงานที่กำหนดไว้ล่วงหน้า ช่วยสนับสนุนการตัดสินใจในปัญหาที่ทราบว่าจะเกิดขึ้นล่วงหน้า

ไสตท์ศน์ # 15.3 ประเภทของระบบสารสนเทศที่สำคัญ

ประเภทของระบบสารสนเทศที่สำคัญ

- ระบบสารสนเทศสำหรับการตัดสินใจ : สนับสนุนการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ ของผู้บริหารระดับสูง ตอบสนองความต้องการที่ไม่ได้คาดการณ์มาก่อนวิเคราะห์ซับซ้อนรวดเร็ว
- ระบบสารสนเทศเชิงภูมิศาสตร์ : เกี่ยวข้องกับข้อมูลด้านภูมิศาสตร์ เพื่อใช้ในการตัดสินใจ โดยสามารถระบุตำแหน่งที่อยู่ความชัน และพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ได้อย่างแม่นยำ เช่น สาธารณูปโภคพื้นฐาน การวางผังเมืองและคมนาคมขนส่ง สาธารณสุข การบริการชุมชน การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ การจัดการภัยพิบัติและภาวะฉุกเฉิน เป็นต้น

ไสตท์ศน์ # 15.4 บทบาทระบบสารสนเทศกับกระบวนการนโยบายสาธารณะ

บทบาทระบบสารสนเทศกับกระบวนการนโยบายสาธารณะ

- สนับสนุนกระบวนการนโยบายสาธารณะ ขั้นตอนการกำหนดนโยบาย การนำนโยบายไปปฏิบัติ การประเมินผลนโยบาย

ไสตท์ศน์ # 15.5 บทบาทระบบสารสนเทศกับการวางแผน

บทบาทระบบสารสนเทศกับการวางแผน

- มีบทบาทสำคัญในการวางแผน ตั้งแต่การวางแผนกลยุทธ์ระยะยาว การวางแผนบริหาร การวางแผนปฏิบัติการ โดยระบบสนับสนุนการตัดสินใจสำหรับผู้บริหารแต่ละระดับที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนในแต่ละประเภท